

Hulpmiddelen, Ter genezing der ziekten van paarden, rundvee, schapen en varkens

<https://hdl.handle.net/1874/400726>

HULPMIDDELEN

TER GENEEZING DER

ZIEKTEN

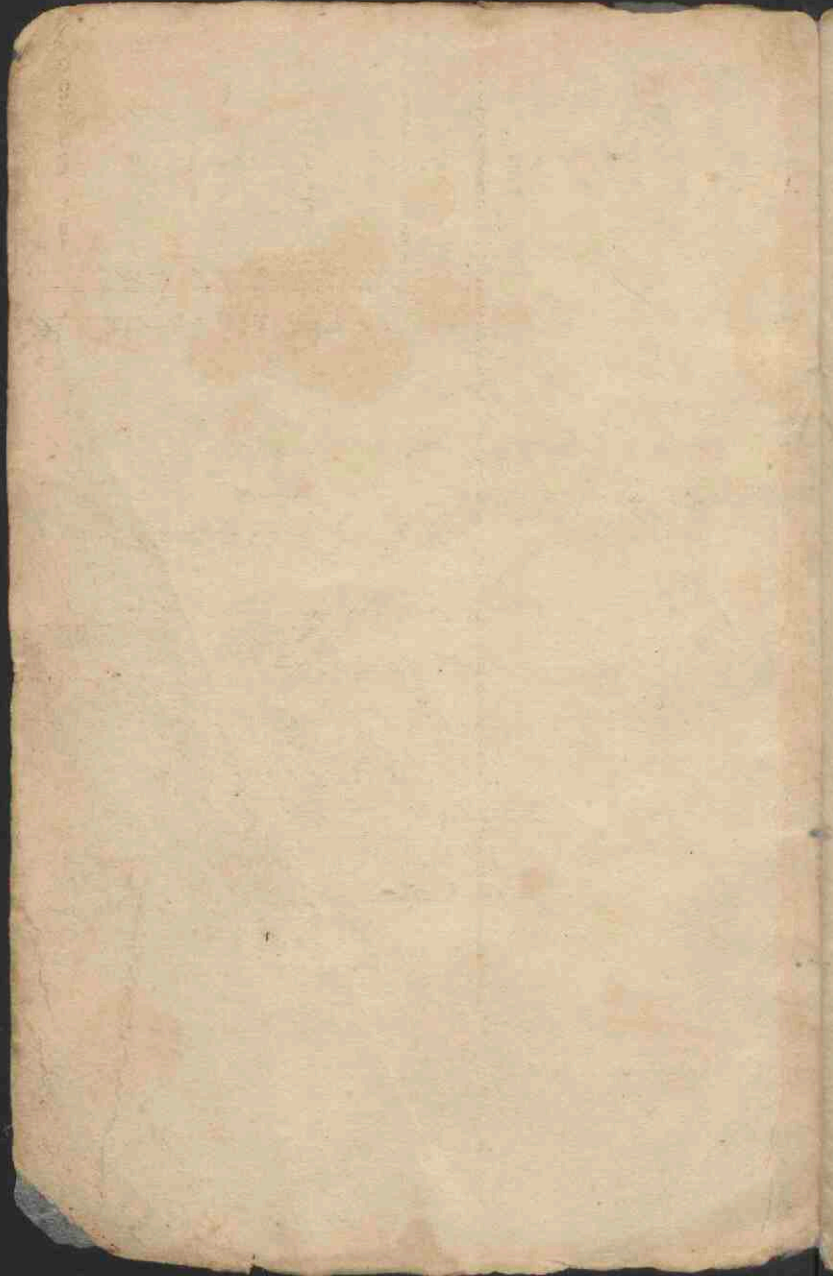
VAN

PAARDEN, RUNDVEE,

SCHAPEN en VARKENS

Prijs *VIIFTIG* Centen.

UB-ZUID
ODL
8420

HULPMIDDELEN,

Ter genezing der

ZIEKTEN

van

**PAARDEN, RUNDVEE,
SCHAPEN EN VARKENS.***Bijeen verzameld*DOOR EEN **Landbouwer.**

UITHUIZEN,

BIJ **C. J. MEKEL.**

1840.

H. O. F. M. I. D. S. E. I. M. N.

In answer to

N. I. E. T. H. N.

and

W. A. R. D. E. N., B. U. I. D. I. N. G.

S. C. H. A. P. E. R. I. N. V. A. R. I. A. N. T.

By

W. A. R. D. E. N., B. U. I. D. I. N. G.

W. A. R. D. E. N.

W. A. R. D. E. N., B. U. I. D. I. N. G.

1850.

Aan mijne mede Landgebruikers!

De Hulpmiddelen ter genezing der ziekten van Paarden, Rundvee, Schapen en Varkens, welke ik u hier aanbied, heb voornamelijk getrokken uit een zeer oud, en nu geheel niet meer voorkomend boekje, waarbij eenigen door mij er bij zijn gevoegd.

De ondervinding van vele jaren hebben mij geleerd, dat zij als zeker werkende kunnen aangeprezen worden, van daar, dat ik tot het besluit kwam, om daar toch ieder Landbouwer en Veehouder dikwijls de geneesmeester van zijn Vee moet zijn, deze middelen niet alleen te behouden maar door den druk algemeen bekend te maken.

Het is in geenen deele mijn plan, om het algemeen bekende en geachte werk van Prof. NUMAN, hier door nutteloos te maken; maar wel, om deze Middelen als een bijvoegsel hier bij te doen gebruiken wijl dezen zakelijk en kort de genzzing der ziekten aanwijzen.

Ik hoop dat de uitkomst doe zien, dat mijne pogingen in dezen niet geheel vruchteloos zijn geweest, waarmede mijne moeite dan beloond zal achten.

Voor de Spel- of Drukfouten die er in voorkomen vrage ik verschooning, het schrijven van boeken is mijn beroep niet, hierom dus hoop ik, dat dezen goedgunstig over het hoofd worden gezien.

U 1840.

AANWIJZING
DER HULPMIDDELEN.

Voor *PAARDEN*.

- No. 1. Voor een onbekende ongesteldheid.
2. Om Afgang te bevorderen.
3. Tegen Verstoptheid.
4. en 5. Tegen Verstopping met Koort-
sigheid gepaard.
6. Clisteer.
7. 8. en 9. Tegen de Droes.
10. Zalf tegen den Droes.
11. Tegen de kwade Droes.
12. Zalf tegen de kwade Droes.
13. Voor Wormen.
14. Voor Dempigheid, Hoest en derge-
lijke kwalen.
15. Om de Stijfheid of Vervanging weg
te nemen.
16. Voor Pleuris of ontsteking in het
bloed.

- No. 17. Middel voor Kolijk of Buikpijnen.
18. 19 en 20. Om de belemmering op het Water wegtenemen.
21. Tegen het Bloedpissen.
22. Tegen Ongesteldheid, veroorzaakt door te hard rijden of te sterk trekken.
23. Tegen Galachtige Longontsteking of het zoogenaamde Longvuur.
24. Tegen Vergiftiging.
25. Tegen de Varen.
26. Voor kwetsuren aan de Long, Lever, Milt of Nieren.
27. Tegen de sterke Afgang.
28. Tegen de Koorts of Vijver.
29. Tegen Hoofdpijnen.
30. Voor de Oogkwalen.
31. Tegen ongemakken of Kwetsuren in den Mond.
32. Tegen den Mondklem.
33. Voor huid Wormen.
34. Voor Schurftigheid.
35. Tegen Verrukking of Boeglammigheid.
36. Voor Verwrikking, Verstuiking of zoo iets.

- No. 37. Om Wonden te genezen.
38. Om rottende of stinkende Wonden te genezen.
39. Om Vliegen van de Wonden te verwijderen.
40. Om het Bloeden bij Kwetsuren te stillen.
41. Voor Kwetsuren veroorzaakt door de drukking van het Zadel of ander Tuig.
42. Voor Gezwellen.
43. Om een Gezwel te doen rijpen.
44. Voor Spatten of Overhoeven.
45. Tegen de Mok.
46. Voor Kwetsuren ontstaan door het trappen op de Kroon der Voet.
47. Voor Kwetsuren door het vernagelen ontstaan.
48. Om Wratten te verdrijven.
49. Om Breuken te genezen.
50. Om Luizen te verdrijven.
51. Tegen de Kram in de Beenen.
52. Om voor te komen dat een Merrie niet op nieuw weder Hengstig wordt.
53. Om de Hengstigheid te bevorderen.
54. Om het groeijen te bevorderen.

Voor *RUNDVEE*.

- No. 55. Om de Gezondheid te bevorderen.
 56. Om Ziektens voor te komen.
 57. Voor een onbekende Ongesteldheid.
 58. Om Eetlust op te wekken.
 59. Tegen de Zugtigheid.
 60. Tegen de Hoest.
 61. Om de belemmering op het Water
 weg te nemen.
 62. Tegen het Bloedpissen.
 63. Om de Nageboorte aftedrijven.
 64. Om de zwakheid bij gekalfde Koei-
 jen te hulp te komen.
 65. Om de Navlagen wegtenemen.
 66. Om het losworden der Melk te be-
 vorderen.
 67. Om de ontsluiting der Baarmoeder
 te bevorderen.
 68. Tegen uitwendige Winden.
 69. Tegen Kolijk of Buikpijnen.
 70. Om de Wrang te genezen.
 71. Tegen Stijfheid.
 72. Om de uitgezakte Baarmoeders we-
 der in te brengen.

- No. 73. Tegen de opgezette Uijers, vóór het afkalven.
74. Tegen de Wormen.
75. Tegen de Koorts.
76. Tegen Hoofdpijnen.
77. Tegen te sterke Afgang.
78. Tegen de Galligheid.
79. Voor zwellende Uijers.
80. Voor zeere Speenen.
81. Tegen Ongemak of Kwetsuren in den mond.
82. Voor Schurftigheid.
83. Om Luizen te verdrijven.
84. Voor Oogkwalen.
85. Om Kwetsuren of diktens te genezen, veroorzaakt door Stoten, Schoppen enz.
86. Om een Gezwel te doen rijpen.
87. Om Wonden te genezen.
88. Om rottende of stinkende Wonden te genezen.
89. Om Vliegen van de Wonden te verwijderen.
90. Om Droóg of Gust te maken.

- No. 91. Om het Bloeden bij Kwetsuren te stillen.
92. Clisteer.
93. Om Wratten te verdrijven.
94. Om Breuken te genezen.
95. Om voor te komen dat een Koe niet op nieuw weder Bulsch wordt.
96. Om de Bulschheid te bevorderen.
97. Om de Nageboorte aftedrijven.
98. Tegen de Kalverziekte.

Voor *SCHAPEN*.

99. Om de Gezondheid te bevorderen.
100. Om de Wrang te genezen.
101. Tegen de gewone Schurft.
102. Tegen de erge Schurft.
103. Om de zoogenaamde Dol in het hoofd te genezen.

Voor *VARKENS*.

104. Voor Ongesteldheid.
105. Om de Stijfheid weg te nemen.
106. Om de Wrang te Genezen.

- 107. Om het Melk geven te bevorderen.
- 108. Om de Eetlust op te wekken.
- 109. Om de zoogenaamde Tieschheid weg-
te nemen.
- 110. Om de te sterke Afgang bij de Big-
gen weg te nemen.
- 111. Om de Afgang te bevorderen.
- 112. Om de Belemmering op het Water
weg te nemen.

107.	Om het Melk geven te bevorderen.	107.
108.	Om de Eetlust op te wekken.	108.
109.	Om de zoogenaamde Tieschheid weg- te nemen.	109.
110.	Om de te sterke Afgang bij de Big- gen weg te nemen.	110.
111.	Om de Afgang te bevorderen.	111.
112.	Om de Belemmering op het Water weg te nemen.	112.

DRUKFOUTEN.

No,	8 regel	5 staat:	Zua	leest:	Zwavel
9	»	1	» Zes	»	Twaalf
9	»	2	» Zes	»	Twaalf
9	»	3	» Twaalf	»	Zes
22	»	3	» Zes	»	Negen
25	»	21, 22	» Anderhalf	»	Twee
26	»	7	» Eenvierde pond	»	Twaalflood
26	»	8	» Vier	»	Zes
26	»	10	» Vier	»	Zes
27	»	11	» 78	»	77
28	»	6	» Drievierde lood	»	Elf wigtjes
30	»	3	» erie	»	Drie
33	»	1	» Vier	»	Vijfdehalf
34	»	15	» Azijn	»	Wijn Azijn
34	»	29	» Twee	»	Drie
38	»	12	» 82	»	80
45	»	3 en 4	» Anderhalf	»	Twee
68	»	5	» Rhabarber	»	Bakelaar
90	»	31	» midde	»	middel

H U L P M I D D E L E N .

voor PAARDEN.

No. 1.

Neemt Boontjes Bakelaar,
Gentiaan Wortel,
Calmus, ———
Alans, ———
Salpeter. Van elks zes lood, en
Ammoniak zout drievierde lood.

Dit te zamen tot een poeder en met water
gemengd, daarvan 2 maal daags een lepelvol
ingeven.

No. 2.

Geeft die dan anderhalf lood Jalappe of Aloë,
sijn gewreven, met water gemengd op eens in.

No. 3.

Geeft het dan in eens drie lood fijn gesneden Appel Coloquint met water.

Men moet het paard geen voeder geven voor dat het purgement gedaan is, en dan steeds zacht voeder.

No. 4.

't Welk men doorgaans gewaar wordt door 't menigvuldig drinken, dan geeft men op eens in :

Drie lood poeder van Rhabarber, en
Drievierde lood fijn gewreven Salpeter,
met Karnemelk gemengd.

No. 5.

Men kan ook gebruiken negen of twaalf lood Wonder zout van Glauber, in kokend water gesmolten en in eens te geven.

No. 6.

Zoo 't mogt gebeuren dat de afgang te laag na 't einde zit, dan moet men clisteren met Water, zoete Melk, Olie en Zout, van elks naar rato. De Clisteer moet bloed warm wezen,

No. 7.

Neemt Negen lood Fenegriek,
Zes lood gestoten Zevenboomsbladeren,
en Zes lood bloem van Zwavel.

Dit te zamen gemengd; hier van 2 of 3 maal
daags een gewonen lepelvol onder 't voeder
gedaan en zoo het in 't geheel niet wil eten,
dan van dit poeder 2 of 3 maal daags 2 le-
pels vol, met water op de gewone wijze ingeven.

No. 8.

Ook kan men het volgende gebruiken :

Zes lood Bakelaar,
Twaalf lood Fenegriek,
Zes lood bloem van ^{Zwavel} ~~Suu~~, en
Zes lood Zevenboomsbladeren.

Te zamen gemaakt tot een poeder, en als
het bovenstaande te gebruiken.

No. 9.

Neemt ^{twaalf} Zes lood Bakelaar,
^{twaalf} Zes lood Antimonium, en
^{Zes} Twaalf lood Bloem van Zwavel.

Te zamen gemengd tot een poeder en dan
3 maal daags een lepelvol in geven,

No. 10.

Als een Paard onder de keel dik is gelijk doorgaans geschied, neemt dan Althea zalf en smeert het daarmede 2 of 3 maal daags, of neemt drie lood dikke Terpentijn en zes lood oude Reuzel te zamen gemengd, en daarmede gesmeert als boven vermeld is.

No. 11.

Neemt Twaalf lood Bakelaar,
Zes lood Zevenboom,
Zes lood Bloem van Zwavel.
Drie lood Meester Wortel,
Drie lood Salpeter, en
Anderhalf lood Ammoniak.

Dit tot een poeder gemengd hebbende, dan 3 maal daags een gewone lepelvol met water ingeven, maar indien het geen genoegzame afgang heeft dan moet men het vooraf drie lood Rhabarber poeder en drievierde lood Salpeter met water geven.

No. 12:

Het Paard met dit volgende, 2 of 3 maal daag onder de keel en op de neus gesmeert. Het moet te zamen koud geroerd worden.

Zes lood dikke Terpentijn,
Zes lood Laurier Olij, en
Drie lood oude Reuzel.

No. 13.

Neemt Twaalf lood Bakelaar,
Drie lood Varens Wortel,
Zes lood Zevenboom,
Drie lood Colequint Appel,
Drie lood Aloë, en
Zes lood knoppen van Alts.

Geeft hiervan 3 of 4 maal daags 2 lepelvol
met water gemengd. Voor een Veulen 3 maal
daags één lepelvol.

No. 14.

Neemt Anderhalf lood Duivelsdrek,
Zes lood Alans Wortel,
Negen lood Bakelaar,
Drie lood Gentiaan Wortel,
Zes lood Annijs Zaad,
Drie lood Meester Wortel,
Negen lood Fenegriek, en
Twaalf lood Lijnkoek.

Alles sijn gestoten en te zamen tot een poef

der gemaakt, dan 2 of 3 maal daag een lepelvol met water gemengd ingeven.

No. 15.

Doet eerst eene aderlating, en dan het volgende op eens ingeven.

Zes lood Bakelaar,
Anderhalf lood Galange Wortel, en
Drievierde lood Gember Wortel.

Te zamen tot een poeder gemaakt, en dan in warme Karnemelk mengen, het Paard toegedekt en in stroo op stal gezet dat het aan 't zweeten kome, zoo het mogt gebeuren dat het gene genoegzame uitwazeming krijgt, dan moet men dit bovenstaande met de helft vermeerderen en er drievierde lood Opium bij doen.

No. 15.

Men moet eerst een goede aderlating doen, en dan dit poeder in warme Karnemelk gemengd op eens ingeven.

Drie lood Rhabarber,
Zes lood Bakelaar,
Drie lood Annijszaad,
Anderhalf lood Salpeter.

No. 17.

Zes lood Annijszaad, en
Drie lood Rhabarber.

Te zamen tot een poeder gemengd met
anderhalf maatje Annijs en water op eens in
te geven.

No. 18.

Dan gebruikt men groene Zeep en Zout
onder elkander geroerd, hiervan met een veer
in de gewone waterlossing gestreken, doch
als het niet spoedig helpt, dan moet men tot
een der volgende middelen overgaan.

No. 19.

Als de kwaal uit winden ontstaat;
Anderhalf lood gestoten Meester Wortel,
Zes lood gestoten Anijszaad,
Drie lood gestoten Rhabarber, en
Zes lood Lijnolie.

Te zamen gemengd op eens ingeven.

No. 20.

Als de kwaal uit koude ontstaat,
Drie lood gestoten Bakelaar,
Anderhalf lood gestoten Meester Wortel,

Drie lood gestoten Rhabarber,
Drie lood gezuiverde Reuzel, en
Drievierde lood Genever Olie.

Te zamen gemengd en met wat warme zoete
melk, op eens ingeven.

No. 21.

Neemt Drievierde lood Opium,
Twaalf lood Althea Siroop, en
Twaalf lood Boomolie,

Dit te zamen gemengd op eens ingeven.

Zie verder bij No. 63, als het Paard geen
afgang heeft.

No. 22.

Neemt dan tot verzachting drie lood Althae
Wortel gesneden en gestoten, in water tot
slijm gekook, tot dat er zes lood van over-
blijft, doet daarbij:

Zes lood Lijn- of Boomolie,

Zes lood Siroop, en

~~neegen~~ Zes lood Brandewijn.

Te zamen onder elkander gemengd en op
eens ingeven, ook geeft het Haver in water
gekookt met eijeren gemengd te drinken.

No. 23.

Neemt Derdehalf onc. Chremortart.

Drie lood Salpeter, en

Zes lood Rhabarber,

Dit in 2 kan Karnemelk gemengd, goed om geschud en in 2 dagen ingeven, telkens een vierde.

No. 24.

Geeft dan een Purgatie van drie lood Appel Colequint in water gemengd, op eens in.

No. 25.

Geeft eerst een Purgatie van drie lood fijn gesneden Appel Colequint en drievierde lood fijn gewreven Salpeter, smorgens nuchteren op eens met water in, laat het Paard 3 of 4 uren staan voor dat men het voeder geeft, op dat de Purgatie een goede uitwerking hebbe; geeft dan de volgende dag van het volgende poeder smorgens en 's avonds 2 lepels vol onder wat Haver, of door een horen met water gemengd in, tot dat de poeder op is.

Zes lood Gentiaan Wortel,
Zes lood Bakelaar,
Negen lood Fenegriek,
Zes lood Bloem van Zwavel,
Negen lood Annenische Klei,
Twaalf lood Duivelsdrek, en
Twaalf lood Zevenboom.

Dit alles sijn gestoten en door elkander gemengd. Indien de Varen reeds door gebroken en aan het etteren is, neemt dan drie lood venetiaansche Terpentijn en ^{met} anderhalf lood blaauwe Vitriool te zamen. Doopt hierin een week van geraveld oud Linnen, doet die in de Varen 1 of 2 maal daags na dat de wonde ettert, overdekt de wonde met een pleister van harde Basilikum of Diachelgom Zalf op linnen gesmeert; als de etter er uit is, kan men in plaats van venetiaansche Terpentijn, weke Basilikum gebruiken.

No. 26

Neemt Zes lood Boomolij,
Anderhalf lood Koe Driakel,
Vijfdehalf lood beste Brandewijn, en
Een Dojer van een Ei.

Dit onder elkander gemengd in eens in te geven. Geeft het Paard te drinken :

Een vierde pond Haver, *Twee lood Waser*

Zes Vier lood gesneden en gestoten Smeer Wortel. en

Zes Vier lood gesnede en gestoten Althea Wortel.

In een Emmer met water gekookt en daar mede eenige dagen continuëren.

No. 27.

Neemt Anderhalf lood Rhabarber,
Drievierde lood Opium. en
Negen lood Roode Wijn.

Te zamen gemengd en in eens ingeven; als het niet bedaard, dan 6 uur daarna weder hetzelfde, en geeft te drinken laauw water daar Lijnkoek of Tarwemeel in gekookt is; of, neemt derdehalf onc. Beeste vet en Zes lood Bakelaar, te zamen gemengd in Tarwen brood of Meel, en in 2 maal ingeven, een uur na elkander. Of zie No. 28.

Neemt drie lood Rhabarber tot Purgeren, ontstaat de koorts uit slijm of gal dan neemt na de Purgatie:

Drie lood Salpeter,

Twaalf lood Gentiaan Wortel, en *off*

Wigtjen ~~Drie~~ vierde lood Sal Ammoniak,

Dit te zamen gemengd tot een poeder, in drieën verdeelen en dan 's morgens, 's middags en 's avonds een ingeven met water.

Ontstaat de koorts uit koude of slecht voeder neemt dan:

Zes lood Bakelaar,

Zes lood Gentiaan, en

Drie lood Meester Wortel,

Te zamen gemengd, in drieën verdeelen en als voren ingeven.

Ontstaat de koorts door pijn van het een of ander uitwendig ongemak, dan doet men het Paard dikwijls Purgeren, 't zij van drie lood Rhabarber poeder of iets anders. Dit is zeer nuttig, om de uitwendige koorts te genezen.

No. 29.

Men doet hetzelfde eerst aderlating aan den hals, dan geeft men een Purgatie van:

Drie lood Rhabarber, en
Drievierde lood Salpeter,

Te zamen tot een poeder gemengd op eenmaal ingeven met water.

No. 30.

De oogkwalen zijn menigerlei doch het is altijd goed, eerst een purgatie te geven van drie lood Rhabarber poeder of tien lood Wonder Zout van Glauber in kokend water gesmolten op eenmaal ingeven op dat uit het ligchaam geene kwade vochten op de oogen trekken.

Bij ontstokene oogen neemt men verkoelende middels bij voorbeeld Vlier of Roze-water, ook doet men daar wel in, een weinig Loodsuiker of wit Vitriool: ook wel Brood-suiker of Azijn van Goudglid; van deze verkoellende middeleo neemt men zoo veel als men wil, giet hiervan in een spoelkom; maakt daar in nat. eene schoone linnen

lap of doek bevochtigt daar gedurig het oog of de oogen mede.

Voor gekwetste oogen gebruikt men verzachtende middelen als :

Venetiaansche Terpentijn,
Ongezouten Boter,
Gezuiverd Verkens Reuzel, en
Palm Olij,

Voor een Hauw op het oog :

Neemt dan een zuivere naald die wat krom is, met een zijden draad er in, ligt hier mede zeer voorzigtig in de hoek van het oog de Hauw op; haald de naald er door op dat de zijden draad er in kome, ligt met de draat het vlies of hauw wat op, snijd met de schaar voorzigtig onder de draat det vlies door, neemt dan fijn gewreven Broodsuiker blaas die door een penne schagt er in. Men bindt eene doek voor het oog op dat er geen togt bij kome, wanneer het ontsteken wordt moet men het voorschreven water gebruiken.

No. 31.

Als er eenig kwetsuur in de mond is, dan neemt men Azijn met wat zout er in en

wascht daar mede de wonde nit; dit gedaan zijnde neemt men Honig en Azijn te zamen, en smeert daar dikwijls de wonde mede; indien er eenige verrotting is, 't welk men gewoonlijk den water kanker noemt: Neemt dan

Zes lood Rozen Honig,

Vier wigtjes geest van Zeezout; en

Acht wigtjes geestig aftreksel van Mirrae.

Dit te zamen gemengd bestrijkt daar mede de wonde met een veer of vleugel, dit doet men 2 of 3 maal daags.

Voor blaren aan de tong en verhemelte des monds, lippen enz. door Spreeuw of iets anders:

Men maakt de tong schoon, zoo dat er geen vuiligheid meer op is, dan neemt men een kwastje of stokje omwonden met oud linnen, doopt dat in het volgende;

Zes lood Violenstroop, en

Drievierde lood fijn gewreven Borax,

Bestrijk hier mede waar het noodig is.

No. 32.

Men moet terstond een goede aderlating aan den hals en aan de beide zijden van den buik

doen, zoo het niet bedaald dan met een uur
ann de andere zijde van den hals en in de
borst, men moet de kakebeenen en het hoofd
smeeren en wrijven met :

Drie lood Terpentijn, en

Drie lood Traan,

Na deze smeering doet men warme pap om
den hals en het kakebeen; van Camille, Vlier
bloemen, kaasjes bladeren, Lijnzaad en Meel,
in bier of water gekookt met wat Raapolij
er op, het hoofd toegedekt en warm ge-
houden, en als het kan geeft men het Peard
op eens in,

Zes lood Bakelaar,

Drie lood Rhabarber, en

Anderhalf lood Meester Wortel,

Te zamen tot een poeder met warme Karne-
melk gemengd, gedurende deze kwaal geeft
men het warm water met Honig en Roggen-
meel te drinken.

No. 33.

Neemt Viet~~z~~lood poeder van Jalappe doet
daar wat Genever op, tot dat het vochtig word

laat het een nacht staan, om de hartsachtige deelen te ontbinden; geeft het 's morgens met bijvoeging van wat water op eens in, dit doet men 2 of 3 maal, doet om den anderen dag eene aderlating aan den hals, dit gedaan zijnde neemt dan anderhalf lood Duivelsdrek en anderhalf lood Knoflook onder elkander in een zuiglapje op den toom in de mond gedaan, hiermede ten minsten 2 of 3 dagen aan honden, uitgenomen als het voeder eet. Neemt om de huid te wasschen drie lood wit Vitriool in een fles vol regen water gesmolten en daarmede alle dagen eens wasschen tot dat het genezen is.

Ne. 34.

Neemt vijf onc. bloem van Zwavel hiervan alle morgen 3 tinnen lepels vol over het voeder, of met wat siroop gemengd in water ingeven, smeerd het Paard duunetjes met deze zalf daar de schurft zit, alle dagen eenmaal tot het genezen is :

Neemt Vijf onc. groene Zeep,

Derdehalf onc. bloem van Zwavel,

Anderhalf lood Sal Ammoniak, en

Drie lood Lijnolie ,

Dit te zamen tot een zalf gemengd.

Ook kan men nemen :

Drievierde lood witte Mercurius.

Vier wigtjes witte Vitriool en

Anderhalf maatje ~~Azijn~~. *Wijn Azijn*

Met Regenwater te zamen tot een fles gevuld en daarmede 1 of 2 maal daags wasschen, tegen het haar op, zoo dit niet mogt helpen; neemt dan negen lood Kwikzilver, roert die onder zes lood dikke Terpentijn tot dat men geen kwikballetjes meer kan vinden, doet daarbij nog vijf onc. Reuzel, dit alles koud onder elkander geroerd, hier mede om den anderen dag dunnetjes gesmeert daar het is, als de schubben beginnen los te worden en af vallen, wascht het nu en dan met zeepwater opdat het haar weder schoon wordt. Men laat het Paard alle week eens Purgeren van ^{drie} ~~twee~~ lood Rhabarber met water, op eens in te geven.

No. 35.

Neemt drievierde lood fijn gestoten Gom Euphorbium.

Drie lood Boomolie en
Zes lood Terpentijnolie.

Te zamen gemengd, daar mede gedurig
smeeren en dan met een wollen lap wrijven.

Men kan ook gebruiken :

Drie lood Traan,
Drie lood Laurierolie,
Drie lood Peterolie, en
Zes lood Terpentijn.

Dit gemengd en als het vorige gebruiken.

No. 36.

Men brenge dezelve eerst in orde, neemt dan

Zes lood Terpentijn,
Anderhalf lood Laurierolie,
Anderhalf lood Hennipolie.
Anderhalf lood Lijnolie en
Anderhalf lood Traan.

Te zamen gemengd en daarmede gesmeerd
en gewreven met een wollen lap.

No. 37.

Gebruikt men weeke Basilicum, ook doet
men daar wel in wat roode Precipitaat, men
kan ook gebruiken Venetiaansche Terpentijn

en als er vuil vleesch in komt, doet men daar bij sijn gewreven blaauwe Vitriool, legt dit met pluksel van oud linnen op de wonde, men overdekt hetzelfde met een pleister van harde Basilikum of Diachel Gom.]

Men neme in aanmerking hoe de wonde is, het zij dat hij 1 of 2 maal daags verbonden moet worden.

No. 38.

Men zuivert dezelve eerst zoo veel met een instrument als het nodig is, neemt dan :

Drie lood Venetiaansche Terpentijn,
Vijfdehalf lood aftreksel van Mirre door
Brandewijn en
Drie wigtjes blaauwe Vitriool.

Te zamen gemengd en hierin pluksel van oud linnen gedoopt, om in de wonde te leggen tot het zuiver is, men overdekt hetzelfde met een pleister als bij No. 37.

Als de wonde met Roos is aangezet, bestrijkt men dezelve van buiten met de zalf bij No. 80.

Men doet het Paard ook dikwijls Purgeren van drie lood Rhabarber of zes lood Wonder

Zout van Glauber, in kokend water gesmolten
en in eens ingeven.

No. 39.

Neemt Laurierolie,
Gesneden Colequint Appel en
Boomolie, Van elks even veel.

Kookt dit te zamen en strijk er mede om de
wonde; ook kan men de Paarden daarmede
smeeren opdat zij van de vliegen bevrijd zijn.

Het sap van Kruizemunt of Duivelsdrek in
Brandewijn of Genever gedaan en daarmede
bestreken is ook goed.

No. 40.

Neem Boyist zoo veel als gij wilt in Bran-
dewijn of Genever nat gemaakt, legt dat op
het gekwetste en omwind het met een linnen
lap.

No. 41.

Neemt Anderhalf lood fijn gewreven Loodsniker,
en Twaalf lood Regenwater,

Te zamen gemengd, hierin een doek nat ge-
maakt, daar mede wasschen, de natte doek
op de wonde laten liggen, en gedurig nat maken.

No. 42.

Men kan gebruiken het volgende :

Lijnolie,

Peterolie,

Terpentijnolie en

Hennipolie. Van elks even veel.

Te zamen onder elkander gemengd en 1 of 2 maal daags daarmede smeren, en met een wollen lap door de Olie bevochtigd omwinden,

No. 43.

Indien het mogt gebeuren dat een Paard het zij door onachtzaamheid van den oppaser of door iets anders, door voornoemde No. 41 of 42 niet kan genezen worden en men tot rijp making van het gezwel moet over gaan, neemt dan Haver Gort in Karnemelk gekookt, roert daaronder meel van Lijnkoek met Lijnolie.

Deze pap legt men gedurig warm op het gezwel tot dat het doorgaat, of met een Lancet kan door gestoken worden, om er weken in te steken, gelijk als bij No. 37 en 38, staat aan getekend naar tijds omstandigheden.

No. 44.

De genoemde Olie bij No. 42, is mede dienstig tegen Spatten, Overhoeven of Overkoten, en als voren te gebruiken.

No. 45.

Hetwelk uit verscheidene oorzaken voortkomt. Het is best dat men het Paard doet Purgeren van drie lood Rhabarber en ^{meer} ~~ander~~ half lood Salpeter, met water op eens ingeven. De benen of poten wasschen met Azijn van Goudglid, 1 deel regenwater en 4 deelen Azijn te zamen gemengd. Of neemt:

Drie lood witte Vitriool,
Anderhalf lood gebrand Aluin,
Achtien lood wijn Azijn en
Vijf onc. Regenwater.

Hier mede 2 of 3 maal daags wasschen.

No. 46.

Als het Paard zich op de kroon van de voet getreden of anders getrapt heeft, zoodat er opening is, neemt dan pluksel doopt die in Venetiaansche Terpentijn, legt dat op, of in de wonde, omwind hetzelfde met eenen linnen lap; doet zulks alle dagen eens.

No. 47.

Gebruikt men op dezelfde wijze als bij No. 46 Venetiaansche Terpentijn, mits eerst gezuiverd van de daarin zijnde onzuiverheden.

No. 48.

Men gebruikt hiertoe om dezelve te verdrijven (zeer voorzigtig) Vitrioololie of sterk Water, hierin de punt van een pen gestoken en daarmede wat op de Wrat of Wratten gedaan alle dagen 1 of 2 maal; als dezelve weg zijn, geneest men het met Venetiaansche Terpentijn.

No. 49.

Dan moet men dezelve neder leggen op de rug of zijde, opdat de uitgezakte darmen er weder in terug gaan of gemakkelijk kunnen in gebracht worden. Dan maakt men een opening in het vel zoo groot als de Breuk of Scheur is, naait dan de band van de Buik of Liesch met een kromme naald en dubbelde draad, dicht; en dan met balsem Copaiva gesmeerd. Zoo die niet te krijgen is neemt men ongezouten Boter, dan naaid men het vel dicht en smeerd het met balsem Copaiva.

Leg dan een Compres, in Brandewijn nat gemaakt op het gescheurde, met een plaat van lood daar over; legt dan nog eenige dubbel gevouwen doeken met een vast en wel gepraktiseerden band om het lijf, om de Compres vast te houden, vooral niet te smal; en dan 2 of 3 maal daags de Compres met Brandewijn vochtig maken.

Het Paard dient 10 dagen opgebonden te worden, opdat het niet kan liggen gaan; op de Compres en Loden plaat moet wel gelet worden tot dat het genezen is. Men neemt Ongel en Althae Wortel, van ieder zes lood, met 3 of 4 handen vol Haver in een Emmer met Water gekookt en dat laten drinken.

Hoe minder voeder dat men het Paard geeft, hoe beter.

No. 50.

Neemt elf wigtjes witte Mercurius en zeven onc. Regenwater in een vles, goed om geschud, laat het staan tot dat het gesmolten is, en wascht daarmede.

No. 51.

Dit kan men gewaar worden om dat zij op dat been niet kunnen gaan, daar de Kram in is, of hetzelfde kunnen verzetten, neemt dan een touw ter dikte als een vinger, bindt dat stijf om het been en knoopt het vast, dan zal de Kram spoedig genezen zijn.

No. 52.

Neemt tien of twaalf grein gepulveriseerde Spaansche Vliegen en drievierde lood gepulveriseerde Salpeter. Te zamen onder elkander gemengd om smorgens nuchteren met water op eens in te geven, en dan 2 of 3 uur daarna laten bespringen.

No. 53.

Het gebeurt dat sommige Merrie Paarden niet hengstig of zoogenaamd vrolijk worden op dien tijd als men het liefst wil hebben, om dit te bevorderen geeft men zes lood beste zwarte Peper, fijn gestoten met Water op eens in.

No. 54.

Om magere Paarden te doen groeijen en de Buik te doen doorzakken , geeft men hun aangenaam Voeder dat niet zeer krachtig is, als gemalen Haver, gemalen Mout en Zemenen onder hakzel van Haverstroo met Water of Karnemelk gemengd ; onder dit Voeder doet men wat Zout.

Men geeft het Paard te drinken water daar Haver- en Roggenmeel in gekookt is , en om de 14 dagen laten Purgeren, van drie lood Rhabarber en een drievierde lood Salpeter.

voor **RUNDVEE.**

No. 55.

Het is zeer dienstig dat het Rundvee, ten minsten 2 of 3 maal in het jaar worde Adergelaten, voornamelijk in het zomer seizoen, op dat er geen ontsteking in het bloed kome, door sterk groeijen of iets anders.

No. 56.

Daar er veele ziekten onder het Rundvee zijn, doch voornamelijk overvloed van Bloed en Gal bij de meesten gevonden worden, neemt men om dit te hulp te komen;

Drievierde lood Gentiaan Wortel,

Anderhalf lood Mirre,

Anderhalf lood Salpeter,

Zes lood Chremortart, en

Drie lood Rhabarber.

Dit tot een poeder gemengd en in 2 of 3 maal, met Karnemelk ingeven; doch zoo als te voren gezagd is, moet men de Beesten gedurig doen Aderlaten, voornamelijk als zij sterk groeijen, opdat er geen ontsteking in het Bloed keme.

No. 57.

Neemt na dat het Dier groot is, anderhalf of drie lood Rhabarber, geeft het met Karnemelk gemengd op eens in.

Men moet in aanmerking houden, dat men de Purgatie, als het geene noodzakelijkheid vorderd smorgens nuchteren ingeeft, hun het voeder onthoud tot dat de werking over is, en ten minsten 2 uur na de ingeving wachten, alsmede met alle andere middels die men ingeeft, ten minsten 1 uur voor, of na het voeder, anders kunnen de Medicijnen niet werken. Geeft 4 uur na de Purgatie, dit poeder met Karnemelk gemengd, op eens in.

Anderhalf lood Calmus Wortel,

Anderhalf lood Gentiaan Wortel,

Anderhalf lood Alans Wortel, en
Drievierde lood Salpeter.

No. 58.

Neemt Roggenbrood in Bier gekookt, zoo
veel als gij wilt, geeft het op onderscheiden
tijden in om te verfrischen.

No. 59.

Laat het Beest Purgeren van drie lood Rha-
barber, met water in te geven en daarna :

Drie lood Bakelaar,

Anderhalf lood Annijzaad,

Anderhalf lood Zevenboom, en

Drievierde lood Salpeter.

Alles fijn gestoten, en te zamen gemengd
met drie lood Verkens Vet, op eens met wa-
ter ingeven. Of neemt indien er geen afgang
genoeg is,

Drie lood Bakelaar,

Drie lood Venkelzaad,

Anderhalf lood Gentiaan Wortel, en

Anderhalf lood Colequint.

Tot een poeder gemengd en met warme Kar-
nemelk, op eens' ingeven.

No. 60.

Neemt Vier wigtjes Salpeter,
Anderhalf lood Gengber Wortel,
Anderhalf lood Alans Wortel, en
Anderhalf lood Galanga Wortel.

Tot een poeder gemengd en met Siroop en
water op eens ingeven, men doe zulks 3 of 4
morgens achtereen, men geeft het water te
drinken daar Hondjesdraf en Kaasjesbladeren
in gekookt zijn.

No. 61.

Zie No. 18, 19 en 20.

No. 62.

Tegen deze kwaal kan men gebruiken No. 21,
mits geen Opium er in.

Ook kan men dit volgende nemen:

Zes lood Althea Siroop,

Zes lood Lijnolie, en

Drievierde lood Rbabarber.

Te zamen gemengd op eens ingeven.

Of neemt:

Twee onc. gewoone Siroop,

Anderhalf onc. gezuiverd Verkens Vet, en
Anderhalf lood Rhabarber,

Als voren gebruiken.

Of neemt :

Vierdehalf Maatje Raapolie, en
Negen lood poeder van Glauber.

Te zamen gemengd en in 2 maal ingeven,
smorgens en savonds, of in 2 morgens.

Of neemt :

Anderhaf onc. gezuiverd Verkens Vet,
Drie lood Bakelaar, en
Anderhalf lood Rhabarber.

Te zamen gemengd en op eens ingeven, den
anderen morgen hetzelfde.

No. 63.

Neemt Drie lood Meester Wortel, en
Drie lood Bakelaar.

Te zamen tot een poeder gemengd en op
eenmaal met Siroop en water ingeven.

Of neemt :

Vijfdehalf lood wit Wortelzaad, en
Elf wigtjes Terpentijnolie.

Te zamen gemengd en op eens met Brood
ingeven.

Men neme in aanmerking, dat men de Koe warm drinken geeft. Daartoe kan men gebruiken gemalen Haver en Roggenmeel in water gekookt. Dit kan men ook geven aan hun die bloed pissen en aan een Koe die gekalft heeft, en in vele andere gevallen van dien aard, omdat dit een verzachtend middel is, daar integendeel de zure Karne- melk het gefolterd ligchaam prikkeld en pijn veroorzaakt.

No. 64.

Neemt Drie lood Bakelaar,

Drie lood Siroop, en

Drie lood Lijnolie.

Te zamen gemengd en op eens ingeven.

No. 65.

Neemt Elf wigtjes Opium, smelt het in water, of doet het in Brood en geeft het in eens in.

No. 66.

Wanneer men aan het melken gaat, gebeurd het wel, dat men weinig of geheel geen Melk

kan krijgen, ofschoon den Uijer rijkelijk van Melk voorzien zijn. Deze kwaal komt uit onderscheiden oorzaken voort.

Neemt Drie lood Meester Wortel,

Drie lood Bakelaar, en

Anderhalf lood Gentiaan Wortel.

Te zamen fijn gestoten en met water s'morgens op eenmaal ingeven.

No. 67.

Neemt Negen lood Meester Wortel,

Vijfdehalf lood Pieterseliezaad, en

Anderhalf lood Zevenbooms bladeren.

Tot een poeder gemengd, om in 2 maal met warme Karnemelk ingeven, 2 uur na elkander, als het noodig is voor een groot Beest en voor een kleine in 3 poeders verdeelen en als voornoemde ingeven, 2 uur na elkander, indien de banden met het eerste of tweede poeder nog niet weg zijn.

No. 68.

Hetwelk doorgaans tusschen vel en vleesch zit. Neemt dan na dat het dier groot is, anderhalf of drie lood Appel Colequint fijn ge-

sneden, met anderhalf of drie lood gestoten
Annijszaad en anderhalf of drie lood ~~Rhabarber~~ *Bakelaat*

Te zamen gemengd en met warm water op
eenmaal ingeven, om te Purgeren en winden
te doen lossen, op de huid in het vel eenige
sneedjes te maken, om de winden te ontlasten
met een reetje er in, dan met een wollen lap het
Beest wrijven daar de wind zich ophoudt.

No. 69.

Neemt Zes lood gestoten Annijszaad,
Drie lood Rhabarber, en
Drie lood Boomolie.

Te zamen gemengd en met warm water op
eens ingeven.

No. 70.

Tegen deze kwaal word gewoonlijk gebruikt
drie lood Wrang olie in eens ingeven, welke
Olie bestaat uit 4 deelen Terpentijnolie en
1 deel balsem Sulpher, men steekt dan ook
wel een wrange Wortel, (dit moet een witte
zijn,) tusschen de achterste beenen in het vel,
alwaar de Wrang zich vergaderd met een bult,
en na eenigen tijd valt daar een gat in, welk

men dan wederom geneest met weeke Bazilikum. Doch het is beter dat men een Purgatie in geeft van dit volgende, hetwelk zeer dienstig is tegen de Wrang:

Neemt Drie lood Rhabarber,
Anderhalf lood Meester Wortel,
Drie lood Bakelaar, en
Anderhalf lood Gentiaan Wortel.

Te zamen gemengd en op eenmaal met Karnemelk ingeven.

No. 71.

Neemt Negen lood Bakelaar,
Anderhalf lood Gentiaan Wortel, en
Drievierde lood Opium.

Te zamen gemengd en met warme Karnemelk in eens in te geven. Het beest in stroo gezet en toegedekt, gelijk als bij No. 15, opdat het een goede uitwaseming krijgt.

Eerst een Aderlating te doen is zeer nuttig.

No. 72.

Men gaat voorzigtig te werk. Neem zoete Melk, giet daar zoo veel kokend Water in, tot dat het bloed warm is, maakt daarin doe-

ken nat, die men om de hand wind en brengt zoo het Lijf binnen; opdat men de ingewanden niet beschadige, legt men het beest op de stal van voren laag, en van achteren hoog; ook kan men 't Lijf spoedig in brengen als men het Beest op de rug legt, met een zeel onder het kruis dat nu onder is en zoo het Beest van achteren optild, dan zakt het Lijf met eenige hulp van zelf in, doch dit moet men spoedig doen, omdat het dier niet lang op de rug kan liggen.

No. 73.

Het gebeurd dat als de Koeijen dicht aan het kalven staan, hun de Uijer zwelt, doordien zij in goede weide gaan of op stal goed gevoerd worden, door zugt of melk, zoodanig als of zij reeds gekalft hadden, indien dit geschied, moet men dezelve 1 of 2 maal daags melken, even of zij gekalft hadden; om alle kwade gevolgen voor te komen die daar uit somtijds dadelijk kunnen ontstaan.

No. 74.

De ondervinding heeft geleerd dat het Rund-vee, als het natte zomers zijn, met ongezonde

Lever en Milt voorzien en met Wormen geplaagd zijn, om dit te genezen zet men het dier eenige weken op stal, geeft het hooi en ander droog voeder te eten, om het ligchaam te zuiveren en de Wormen te verdrijven. Men neemt voor een volwassen dier :

Drie lood Knoppen van Alts,
Anderhalf lood Zevenboom,
Drievierde lood Appel Colequint,
Anderhalf lood Bakelaar, en
Drievierde lood Gentiaan Wortel.

Te zamen tot een poeder gemengd en alle morgen nuchteren een portie ingeven met water als bij No. 13, staat opgegeven tot dat het beest genezen is; doch als het beest er te sterk van Purgeert, laat men de Appel Colequint er uit; kleiner Vee na rato.

No. 75.

Zie No. 28

No. 76.

Zie No. 29.

No. 77.

Men geeft hetzelfde eerst drie lood Rhabarber om de kwade stoffen te verdrijven en dan neemt men om de ingewanden te verzachten en te zuiveren :

Zes lood Althae Siroop,
Anderhalf lood Opium,
Anderhalf lood Salpeter,
Twee Eijer doojers, en
Anderhalf lood Trage Canth. Gom.

In water gesmolten op een zacht vuur tot een pap, hier kan men de Opium bij smelten.

Dit te zamen gemengd en in 2 maal ingeven smorgens en smiddags; zoo het niet bedoord, dan moet men de volgende dag weder hetzelfde doen. Zie ook No. 27.

No. 78.

Dit is een ziekte die niet wel te genezen is en daar doorgaans na verloop van eenigen tijd de dood op volgt. Doch als men het beest een braakmiddel konde ingeven, zou zulks van een goed gevolg zijn, doch het is bezwaarlijk. Men neme drie lood Rhabarber

en twaalf lood Chremortard, te zamen gemengd en in 2 maal ingeven met water, smorgens en smiddags, voor een groot Beest om den 2 of 3 dag, voor een kleiner narato, dit zou van een goede uitwerking zijn, doch tegen deze kwaal wordt zelden iets gedaan.

No. 79.

Het welk doorgaans door koude of andere ongesteldheid uit het ligchaam voortkomt, hetwelk men ook Roos noemt die op den Uijer schiet, neemt zes lood Althea zalf en drie lood Blaauwsel, te zamen gemengd en daarmede 3 maal daags gesmeerd.

Men kan ook gebruiken:

Anderhalf lood dikke Terpentijn,
Twee lood geel Was,
Anderhalf lood Verkens Vet, en
Twee lood Raapolie.

Dit te zamen zagties tot een zalf gesmolten. Men laat het beest ook Purgeren van drie lood Rhabarber, met warme Karnemelk ingeven, en geeft het warme Karnemelk te drinken.

No. 80.

Neemt Anderhalf lood Boomolie, en
Anderhalf lood Azijn van Goudglid.

Te zamen tot een zalf gemengd en hiermede
met een veer gesmeerd daar het noodig is,
mits eerst de spenen droog afgeveegt na het
melken, en dan smeerren.

No. 81.

Zie No. 31.

No. 82.

Zie No. 34.

No. 83.

Zie No. 50.

No. 84.

Zie No. 30.

No. 85.

Zie No. 41 en 42.

No. 86.

Zie No. 43.

No. 87.

Zie No. 37.

No. 88.

Zie No. 38.

No. 89.

Zie No. 39.

No. 90.

Neemt Drie lood dikke Terpentijn ,
Drievierde lood geel Was,
Drie lood Verkens Vet,
Drie lood Terpentijnolie, en
Vier wigtjes Campher.

Dit te zamen gemengd tot een zalf en hiervan alle dagen eens om het Uijer en de Melkaderen, met een kwastje gesmeerd. Men doet om den 2, 3 of 4 dag de Melk er uit trekken na dat het Uijer dik is, opdat het Beest van de wei of huiachtige deelen des Melks ontlast worde, dit doende heeft men geen verzwearing te wachten.

Men doet de Campher in de Terpentijnolie, welke daarin smelt, het geele Was, met het

Verkens Vet smelt men op een zacht vuur, gesmolten zijnde doet men de dikke Terpentijn er bij en dan de Terpentijnolie daar de Campher in is. Dit te zamen onder elkander gemengd tot het koud is, en bewaart het tot gebruik.

Of neemt:

Anderhalf Maatje beste Brandewijn en voor 2 stuiver Campher, dit laten trekken, smeerd hiervan een weinigje op het kruis van de rug en wist de handen aan den Uijer af, en als zij de Melk niet kunnen houden, neemt dan een weinigje van dezelfde gekampherde Brandewijn in de holte van de hand, hondt het puntje van de speen er in.

Dit is mede een zeer probatum middel

No. 91.

Zie No. 40.

No. 92.

Zie No. 6.

No. 93.

Zie No. 48.

No. 94.

Zie No. 49.

No. 95.

Zie No. 52.

No. 96.

Zie No. 53, maar als het een klein Beest is, dan geeft men twee lood in.

No. 97.

Neemt Dertien Maatjes Bier,

Vijfdehalf lood Bakelaar, en

Vijf onc. Pruimen.

De steenen gekraakt en te zamen kookten, als het kookt neemt dan vijfdehalf lood Driacel en drie lood Ganse Vet, laat het 2 minuten door koken, en dan bloed warm op eenmaal ingeven.

No. 98.

Neemt Twaalf lood Meekrap,

Drie lood Bakelaar,

Drie lood Holwortel,

Anderhalf lood Zevenboom, en

Twee wigtjes Saffraan.

Dit in drie Kan oud Bier (hoe ouder hoe beter) te laten koken tot dat er de helft van overblijft, het dan bloed warm in eens ingeven na er vooraf vierdehalf Maatje Raapolie bij gedaan te hebben, het dier dan warm toe te dekken.

Het geschied evenwel, dat, als het niet voor uit wil, men ook tot andere geneesmiddelen moet overgaan, doch het bovenstaande is in allen gevalle goed.

Voor **SCHAPEN.**

No. 99.

Gelijk bij No. 55, doet men Aderlating doch doorgaans in de staart, omdat zulks gemakkelijker kan geschieden; als het genoeg gebloed heeft, wind men er een lintje om, om het bloeden te doen op houden.

No. 100.

Neemt balzem Sulpher en Terpentijnolie van elks even veel onder elkander gemengd, neemt dan Beijen-brood (honigraat) zoo veel gij wilt laat van deze bovenstaande Balzem en Olie daarop druppen, legt het op een Test of Komfoor met vuur en daarmede in het hok rond gaan als de Schapen er in zijn, dan beginnen zij te

loopen en te snuiven als mede de lucht in te ademen, hierdoor blijven zij van de Wrang of Venijn bevrijd.

N. 101.

Neemt van deze navolgende zalf en smeerd dezelve dunnetjes daar het nodig is.

Derdehalf onc. dikke Terpentijn,

Derdehalf onc. Kwiksilver,

Drie lood Laurierolie, en

Anderhalf lood vriesch Groen.

Te zamen gemengd en zo lang roeren tot dat men geen Kwikballetjes meer verneemt, neemt dan een pond Verkens Vet, roert dit er koud onder tot een zalf. (Indien het Vet er gesmolten onder gedaan wordt, loopt het Kwik weder in een en gij zult er geen nut van genieten.)

No. 102.

Tot genezing van deze kwaal neemt men,

Drie lood Aluin,

Drie lood wit Vitriool,

Anderhalf lood blaauw Vitriool,

Zes lood bloem van Zwavel, en

Drievierde lood witte Mercurius,

Dit onder elkander tot een poeder gemengd. Neemt dan van dit poeder zoo veel als gij wilt, doet daar zoo veel Traan bij tot dat een smeersel of zalfje word, smeerd het dunnetjes daar het nodig is, om den anderen dag. Deze kwade stof openbaard zich doorgaans eerst op de Neus of daaromtrent, als hetzelfde aan de Beenen komt, dan is het van een kwaad gevolg en zeer nuttig dat men het Schaaap dan alle morgen acht of vier wigtjes bloem van Zwavel met Siroop en water gemengd ingeeft.

No. 103

Dit is een kwaal welke onder jonge Schaa-pen heerscht, zeer zelden onder ouden. De oorzaak dezer dolheid is een witachtig verdikte stof, zittende in het vlies in de hersenen, welke haar het hoofd doet scheef houden en in het ronde gaan, de genezing geschied met de hersenpan door kunst op te ligten en het vlies daar de ziekte in zit, voorzigtig met een Instrument er uit te nemen opdat de hersenpan niet beschadigd worde. Dit alles verrigt zijnde ziet men het op de spoedigste wijze te genezen.

Meer hulpmiddelen voor Schapen op te geven is onnoodig; omdat, even als voor het Rundvee van No. 55 tot 98, dezen tot genezing der Schapen kunnen dienen: men diene evenwel in het oog te houden, dat, omdat het Vee kleiner is, men ook de toediening der geneesmiddelen bij kleiner gedeeltens moet doen.

Voor **VARKENS.**

No. 104.

Als een Zwijn ongesteld is en men niet weet wat de kwaal is, neemt dan vijfdehalf lood bloem van Zwavel, mengd dat met Garstenmeel en Karnemelk en laat het op eten of geeft het in.

No. 105.

Neemt drie lood Bakelaar en drierierde lood Salpeter, met Karnemelk op eens in te geven, men doe eerst eene lating in de 3de Ril van het bovenste gedeelte des beks.

No. 106.

Neemt zes lood Boomolie en derdehalf lood Wrangolie. Bij No. 7, ziet men hoe dezelve bereid moet worden. Te zamen in

Karnemelk gemengd en in eens ingeven men doe eerst eene lating als bij het vorige No.

No. 107.

Is het zeer dienstig dat men gedurig anderhalf lood fijn gewreven Salpeter of vijfdehalf lood bloem van Zwavel geeft, hetwelk een goede doorstraling in het Bloed en vochten geeft.

No. 108.

Anderhalf lood Gentiaan Wortel,
Anderhalf lood Calmus Wortel en
Drievierde lood Rhabarber.

Dit tot een poeder te zamen gemengd en met Karnemelk of iets anders in eens ingeven.

No. 109.

Neemt dan Roggenbrood en wit Zand, dit te zamen in Karnemelk tot een pap gemengd laat het dat op eten.

No. 110.

Doet onder het drinken zeer fijn Staal Vijzel, wit Zand en Weitenmeel. Dit kan men ook aan ouden geven.

No. 111.

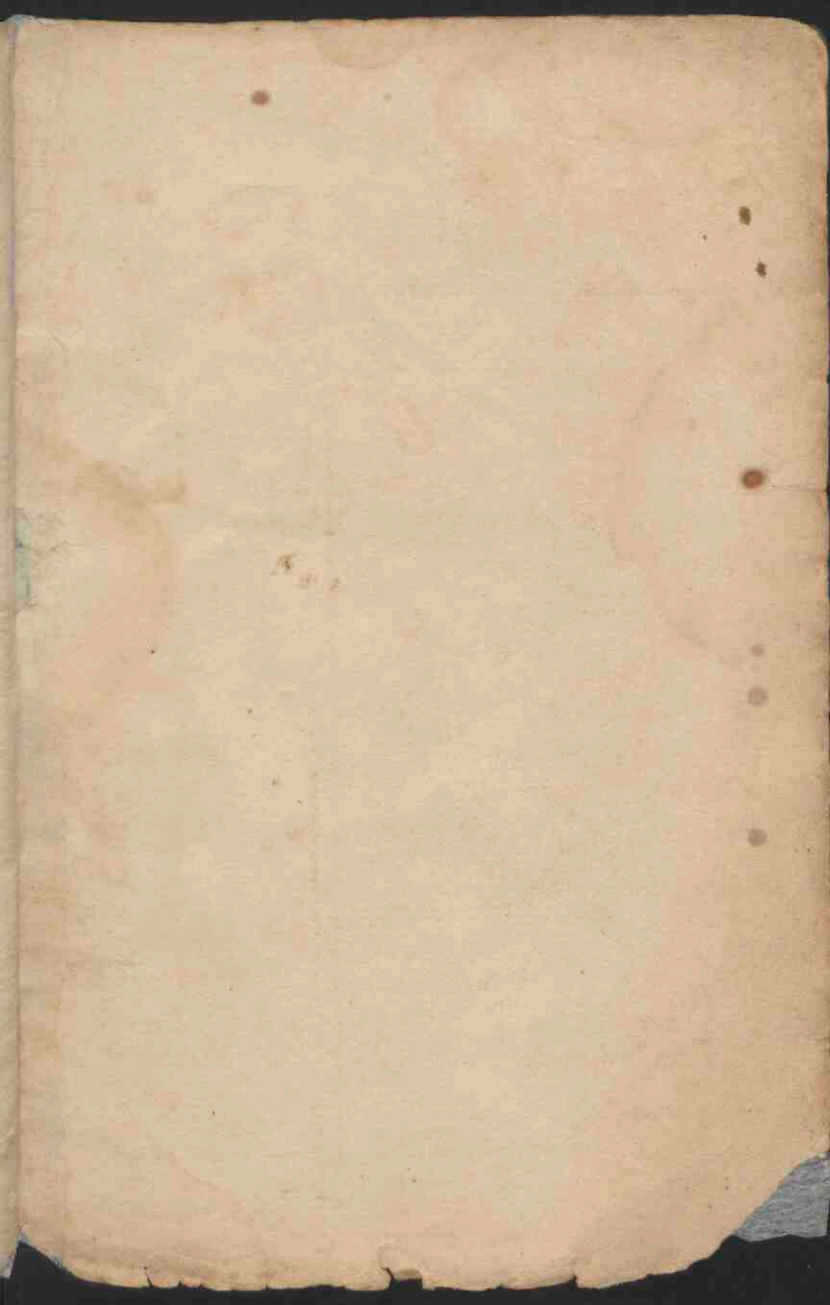
Neemt drievierde of anderhalf lood Rhabarber en drievierde lood fijn gewreven Salpeter, dit in Karnemelk gemengd op eens ingeven.

De jongeren na rato na dat ze groot zijn.

No. 112.

Neemt anderhalf Maatje Boomolie en anderhalf lood Terpentijnolie. Te zamen gemengd en in eens ingeven. Indien het een uur na de ingeving niet heeft gepist, dan herhaald men dit nog eens.

ocn 1226477780

Bij den Drukker dezes is uitgegeven:

LEVENSGESCHIEDENIS van

FREDERIK

VRIJBEER VAN DER

TRENG.

f. 1. 30.

Deze verhaalde Levensgeschiedenis voorheen uit vier P^{ten} bestaande, is voor LEESEGEZELSCHAPPEN een zeer geschikt Werkje.